

अर्द्ध-वार्षिक परीक्षा

विषय:- संस्कृत कक्षा 8 समय:- 2.45 घण्टे MM: 50

नोट:- (1) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।

(2) सभी प्रश्नों के उत्तर अपनी उत्तर पुस्तिका में लिखो-

बहुविकल्पात्मक प्रश्न-

- प्र 1 पञ्चतन्त्रस्य रचाकार अस्ति- 1
(अ) अमरशक्ति (ब) श्रीराम शर्मा (स) शिव शर्मा (द) विष्णु शर्मा
- प्र 2 'अद्य _____ कार्याणि संगणकेन साधितानि भवन्ति।' अत्र समुचित विशेषणं किम्? 1
(अ) सर्वे (ब) सर्वोणि (स) सर्वाः (द) सर्वम्
- प्र 3 राष्ट्रं किं विधेहि? 1
(अ) विरक्तिम् (ब) अनुरक्तिम् (स) आसक्तिम् (द) पराक्रमम्
- प्र 4 इदानीम् अहं _____ खादिष्यामि इत्यत्र अव्ययपदं किम्? 1
(अ) त्वाम् (ब) इदानीम् (स) अहम् (द) खादिष्यामि
- प्र 5 'आत्मा वै जागते _____।' 1
(अ) पिता (ब) भ्राता (स) पुत्री (द) पुत्र
- प्र 6 केन मानवस्य आवश्यकता परिवर्तते? 2
प्र 7 एक पदेन उत्तर लिखत- 3
(क) सिंहः कस्मिन् समये गुहायाः समीपे आगतः?
(ख) सततं किं करणीयम्?
(ग) मालायाः मनोदशा किदृशी न प्रतीयते स्म?
- प्र 8 संस्कृतेन उत्तरत 3
(क) शृगालः किम् अचिन्तयत्?
(ख) व्याघ्रस्य पिपात्ता कथं शान्ता अभवत्?
(ग) यत्र नार्यः न पूज्यन्ते तत्र किम् भवति?
- प्र 9 अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत- 4
समीपे एका लोमशिका बदरी-गुल्मानां पृष्ठे निलीना एतां वार्तां श्रुति स्म। सा सहस्रो चञ्चलमुपसृत्य कथयति- 'का वार्ता? माम् विज्ञापय।' सः अवदत्- 'अहह मातृस्वस! अवसरे त्वं समागतवती। मया अस्य व्याघ्रस्य प्राणाः रक्षिताः, परम् एषः खादितुम् इच्छति। तदन्तरं सः लोकशिकायै निखिलां कथां न्यवेदयत्।
(क) बदरी-गुल्मानां पृष्ठे का निलीना आसीत्?
(ख) लोमशिकायै निखिलां कथां कः न्यवेदयत्?
(ग) व्याघ्रस्य प्राणाः केन रक्षिताः?
(घ) परम् एषः मांमेव खादितुम् इच्छति - इत्यत्र 'एषः' सर्वनामपदस्थाने संज्ञापदं किम्?

प्र 10 अधोलिखितं पद्यस्य हिन्दी भाषायां भावार्थः लेख्यः- 4

लुब्धस्य न"यति यशः पिशुनस्य मैत्री
नष्टक्रियस्य कुलमर्धपरस्य धर्मः।
विद्याफलं व्यसनिनः कृपणस्य सीख्यं
राज्यं प्रमत्तसचिवस्य नराधिपस्य ॥

पीत्वा रसं तु कटुकं क मधुरं समानं
माधुर्यमेव जनयेन्मधुमशिकासी।
सन्तस्थैव समसज्जनदुर्जनानां
श्रुत्वा वचः मधुरसूक्तं रसं सृजन्ति ॥

प्र 11 मञ्जूषातः अव्ययपदानि धित्वा रिक्त-स्थानानि पूरयत- 7

एव, खलु, तथा, परितः, पुरतः, सदा, विना

- (क) विद्यालयस्य एकम् उद्यानम् अस्ति।
(ख) सत्यम् जयते।
(ग) किं भवान् स्नानं कृतवान्?
(घ) सः यथा चिन्तयति आचरति।
(ङ) ग्राम वृक्षाः सन्ति।
(च) विद्या जीवनं वृथा।
(छ) भगवन्तं भज।

प्र 12 अधोलिखित वाक्येषु रेखांकित पदेषु प्रयुक्तं विभक्तिं लिखत- 4

- (i) ग्रहम् अभितः जलमस्ति।
(ii) रामः मोहनेन सह विद्यालयं गच्छति।
(iii) रामाय नमः।
(iv) अलं हसितेन।

प्र 13 पाठ्यपुस्तक से कोई दो श्लोक लिखो जो प्रश्नपत्र में न आये हो। 5

प्र 14 रिक्तस्थानानि पूरित्वा प्रार्थना पत्रं लिखत- (दातु, मम, प्राथमिक, निर्धन, शुल्कमुक्ति, भवता, स्वल्प, भवता) 6
सेवासु

श्रीमन्तः प्रधानाचार्य महोदय
राजकीय उच्च विद्यालय
जयपुर

महा"यः

सविनयं निवेदनं इदं वर्तते यत् अहं विद्यालये अष्टमे कक्षायां
अध्ययनरतः एकः बालकोऽस्मि। पितुः आये वर्तते। विद्यालये
दीयमानं शुल्कम् अहं न समर्थाऽस्मि।
अतः भवान् मह्यं प्रदाय अनुगृह्णातु।

शिष्यः
कमलेश शर्मा
अष्टम कक्षास्थः

दिनांकः

प्र 15 निर्देशानुसार पदानि स्वीकृत्य 'भारतदेशः' विषये निबन्धलेखनं कुरुत-
(जन्मभूमि, अस्माकं, जननी, हिमालय, घरणी, नद्य, शोभा, संस्कृति) 7